

TORAH OHR • PARSHAS BO • MAAMAR 2

למען תהי' תורת ה' בפיך כי ביד חזקה...

« Afin que la Torah de
Dieu soit dans ta bouche »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bo/2/

1 למען תהי תורת ה' בפיו כי ביד חזקה הוצאך ה' ממצרים. ולכאורה הוא תמוה וכי מה ענין התורה ליצי'ם להזכירם.

«Afin que la Torah de D.ieu soit dans ta bouche, car c'est d'une main puissante que D.ieu t'a fait sortir d'Égypte.» À première vue, cela est étonnant: quel rapport la Torah a-t-elle avec la sortie d'Égypte, pour qu'elles soient mentionnées [ensemble] ?

ולהבין ענין התורה דהנה כתיב וידבר הוי' אל משה לאמר קדש לי כל בכור ובאמירת משה כתיב ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כו' וכמוהו רבים במקרא.

Pour comprendre la question de la Torah, voici: il est écrit: «D.ieu parla à Moshe en disant: “Consacre-Moi tout premier-né”», et, au sujet des paroles de Moshe, il est écrit: «Moshe dit au peuple: “Souvenez-vous de ce jour où vous êtes sortis d'Égypte”», etc.; on trouve de nombreux exemples semblables dans l'Écriture.

ולהבין זאת ביאור מצות והגית בו יומם ולילה ואף שיש כמה דינים שאינן נוהגין בזה הזמן והנהוגים אינם שווה לכל נפש:

Pour comprendre cela, il faut expliquer la mitzva: «Tu méditeras sur elle jour et nuit»; bien que plusieurs lois ne soient pas applicables à notre époque, et que celles qui le sont ne concernent pas toutes les âmes de la même manière.

2 אמנם הנה יש ב' מיני אהבות. יש אהבה שנמשלה למים כדכתיב מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שהולך תמיד בלי שינוי ותוספות ומגרעת כלל כתמול שלשום כמאז כן עתה.

Or, il existe deux sortes d'amour. Il est un amour comparé à l'eau, comme il est écrit : «Les grandes eaux ne peuvent éteindre l'amour», qui s'écoule constamment, sans aucun changement, accroissement ni diminution, comme hier et avant-hier: comme c'était alors, ainsi en est-il maintenant.

ויש אהבה שנמשלה לאש כדכתיב רשפיה רשפי אש כו'. והוא שמתנענע תמיד ברצוא ושוב. וב' אהבות הללו נמשכו מב' דעות שבאדם.

Et il est un amour comparé au feu, comme il est écrit : «Ses éclairs sont des éclairs de feu», etc. C'est-à-dire qu'il est constamment en mouvement, dans un élan et un retour (ratso vachov). Ces deux amours proviennent de deux sortes de perceptions présentes chez l'homme.

3 והנה כתיב בנים אתם לה' אלהיכם שהוא ית' אוהב אותנו כאב את בנו וממיל' נמשך לדעת אותו כמים הפנים כו'

Or, il est écrit : « Vous êtes les enfants de D.ieu votre D.ieu » : Lui, béni soit-Il, nous aime comme un père [aime] son fils. Et, naturellement, [l'amour] découle de la connaissance de cela : « comme l'eau [reflète] le visage », etc.

והוא כמים דייקא שהולך בתמידות שוה בלי שום שינוי. שכן אהבת האב שעל בנו לא ישתנה לעולם.

Et il s'agit précisément de « comme l'eau », qui coule de façon constante et égale, sans le moindre changement ; car l'amour d'un père pour son fils ne changera jamais.

4 ויש דעה אחרת שמכיר בוראו שהניח כל צבא השמים ושמי השמים העליונים ורצה להיות לו דירה בתחתונים

Et il existe une autre forme de connaissance : on reconnaît son Créateur, qui a délaissé toutes les armées célestes et les cieux des cieux supérieurs, et a désiré avoir une demeure dans les mondes inférieurs ;

דהיינו שיהי' שכלו הא"ס ליצמצם בגבולים גשמיים וזאת התורה אשר שם הוא מדבר בדברים גשמיים. c'est-à-dire que Son intellect infini se contracte dans des limites physiques. Telle est la Torah, dans laquelle Il parle de sujets matériels.

5 והכל בשביל אהבתו אותנו שלא כדרך הטבע כי אהבה מקלקלת את השורה והכל מרצונו ית' שכרצונו ית' חכמתו שבשביל שהוא רם ונשא וגבוה מאד יכול להתלבש ביותר גבולי ומצומצם

Et tout cela vient de Son amour pour nous, qui ne suit pas l'ordre de la nature, car « l'amour bouleverse l'ordre [établi] » ; tout procède de Sa volonté, béni soit-Il, car Sa sagesse est conforme à Sa volonté, béni soit-Il : étant élevé, exalté et infiniment sublime, Il peut se revêtir de ce qui est le plus limité et le plus restreint.

וזהו טעמי מצות שהוא רצונו ית' לא נתגלה כי בלתי אפשר להשיגם עד ביאת משיחנו.

Et c'est là la raison pour laquelle les raisons des mitsvot, qui relèvent de Sa volonté, béni soit-Il, n'ont pas été révélées : il est impossible de les saisir avant la venue de notre Machia'h.

6 וזהו נודע בשערים בעלה וגוי מה שיכולי' להשיג את הקב"ה הוא בשבתו עם זקני ארץ.

Et c'est là [le sens de] « Son mari est connu aux portes », etc. : le fait que l'on puisse saisir le Saint béni soit-Il se réalise « lorsqu'Il siège avec les anciens de la terre ».

פ"י בשביל שבתו הוא הורדתו והשתלשלותו עם זקני ארץ. פ"י החכמה שבארץ דזקן היינו זה שקנה חכמה.

C'est-à-dire que Son siège consiste en Son abaissement et en Sa progression dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), avec les anciens de la terre. C'est-à-dire la sagesse qui se trouve sur terre, car un « ancien » (zaken) est celui qui a acquis (zeh shekanah) la sagesse.

7 וזאת ישים האדם אל לבו ויתעורר בו אהבה גדולה מאד שלא לחשוב שום רצון בעניניו

Et l'homme doit prendre cela à cœur et laisser s'éveiller en lui un très grand amour, afin de ne concevoir aucune volonté dans ses propres affaires,

רק יבטל רצונו מפני רצון שמים שלא יהיה לו רק רצון אי לעבודת הבורא וכרצונו יעשה השכל ג"כ שהשכל נמשך אחר הרצון.

mais seulement annuler sa volonté devant la volonté du Ciel, de sorte qu'il n'ait qu'une seule volonté : servir le Créateur. L'intellect, lui aussi, agira conformément à sa volonté, car l'intellect suit la volonté.

8 וכמו שמצינו בגמ' גבי שוחד דאמר אי בעי טעין הכי והיינו משום שרצונו נוטה לזה דגם השכל השלים אתו

Et comme nous le trouvons dans la Guemara au sujet d'un pot-de-vin, où [le juge] disait : « S'il le veut, il peut plaider ainsi » : c'est parce que sa volonté penchait de ce côté, si bien que son intellect aussi s'était accordé avec elle.

וכמו שהשי"ת רוצה להיות לו דירה בתחתונים שלא כדרך הטבע להיות א"ס בלי גבול מוגבל ומצומצם

Et de même que le Saint béni soit-Il désire avoir une demeure dans les mondes inférieurs, non selon l'ordre naturel : l'Infini (Ein Sof), qui est sans limite, se trouvant limité et contracté,

כמו כן יעשה האדם רצונו להפרד מן הגוף והטבע לדבקה בו יתב' ושלא כדרך הטבע. ולכן נאמר והגית בו יומם ולילה. לא ישבות יומם מלראוי לרצונו ית'.

de même, l'homme doit faire de sa volonté celle de se séparer du corps et de la nature, afin de s'attacher à Lui, béni soit-Il, et cela au-delà de l'ordre naturel. C'est pourquoi il est dit : « Et tu méditeras sur elle jour et nuit » : il ne doit pas cesser, pendant le jour, de tourner son regard vers Sa volonté, béni soit-Il.

וזהו כבודו של מקום באהבתו אותנו מתלבש ומגביל ומצמצם וממנו יראה האדם וכן יעשה וחי כו':

Et telle est la gloire de Celui qui réside partout: dans Son amour pour nous, Il se revêt, se limite et se contracte [Lui-même]; l'homme doit Le prendre pour modèle et agir de même, afin de vivre, etc.

9 וזהו למען תהיה תורת ה' בפיו כי ביד חזקה הוצאך כו'. פי' דכ"מ שנאמר יד אינו אלא ימין (מנחות דף י') שהוא רחמים ונאמר ועברתי בארץ מצרים.

Et telle est [la signification de] « Afin que la Torah de D.ieu soit dans ta bouche, car c'est d'une main forte qu'Il t'a fait sortir », etc. C'est-à-dire que partout où il est question d'une « main », il s'agit uniquement de la droite (Menachos 10), qui est la miséricorde ; et il est dit : « Je passerai à travers le pays d'Égypte. »

פי' שהעביר על מדותיו שעשה דינים במצרים אע"פ שמדותיו לרחם ולהטיב לברואיו והכל מחמת אהבתו לישראל כמשל האב בעבור אהבתו שרוצה לעשות חסד עם בנו כובש חסדו וכועס על אחרים המצערם את בנו.

C'est-à-dire qu'Il passa outre à Ses attributs, en exécutant des jugements en Égypte, bien que Ses attributs soient de prendre en pitié Ses créatures et de leur faire du bien. Tout cela était dû à Son amour pour Israël, comme dans l'image d'un père qui, par amour et parce qu'il veut faire du bien à son fils, réprime sa bonté et se met en colère contre ceux qui font souffrir son fils.

10 וזהו ביד חזקה שהוא הימין היתה כבושה בכדי להוציאם ממצרים והיה שינוי שלא ע"פ הטבע לכן תהיה תורת ה' בפיו לעשות רצונך כרצונו וכיון שהכל הוא מרצונו הפשוט הוצרך לצמצם בכדי שיוכל העולם לקבלו.

Et c'est là [le sens de] « d'une main forte »: [la main,] qui est la droite, fut retenue afin de les faire sortir d'Égypte, et il se produisit un changement qui n'était pas conforme à la nature. C'est pourquoi « la Torah de D.ieu sera dans ta bouche »: afin de rendre ta volonté conforme à Sa volonté. Et puisque tout procède de Sa volonté simple, Il dut se contracter [Lui-même] afin que le monde puisse la recevoir.

ולכן נאמר פעם ויאמר הוי אל משה ופעם לא נאמר אמירת הוי אל משה אלא אמירת משה

Et c'est pourquoi il est dit, parfois: « Et D.ieu dit à Moché », et parfois il n'est pas mentionné que D.ieu parle à Moché, mais que Moché parle

אל העם כפי כח ויכולת העם שיוכלו לקבל כך צמצם את עצמו והכל גלוי וידוע לפניו באיזה אופן יוכל
לצמצם בכדי שיוכל העולם לסובלו:

au peuple : selon la force et la capacité du peuple, selon ce qu'il pouvait recevoir, Il Se contracta. Et tout est dévoilé et connu devant Lui : de quelle manière Il pouvait Se contracter [Lui-même] afin que le monde puisse le supporter.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bo/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak